

Groen Goud

Augustus 2008

Project: ondernemers voor een vitaal Midden-Delfland

Achtergrond over het project

a. geschiedenis en kaders van het project

Voorgeschiedenis

Sinds de zestiger jaren van de vorige eeuw wordt Midden-Delfland gezien als een belangrijke groene buffer tussen de grote stedelijke agglomeraties van Rotterdam en Den Haag. Vanaf 1977 is een proces van landinrichting van start gegaan, onder de bescherming van een speciale Midden-Delfland Wet die de Rijksbufferzone gedachte heeft uitgewerkt in een aantal ruimtelijke plannen. Essentieel voor de ontwikkeling van Midden-Delfland is dat het gebied niet is veranderd in een door de overheid beheerd landschap, maar dat het grootste deel van het gebied in particulier eigendom is en dat verschillende vormen van particuliere economische bedrijvigheid bijdragen aan het instandhouden van het gebied. Uiteraard is de veehouderij sterk gezichtsbepalend voor Midden-Delfland, maar ook andere economische activiteiten, o.a. op het gebied van de recreatie, dragen bij aan het landschap zoals dat door velen wordt gewaardeerd.

Met het aflopen van de periode van de landinrichting, een langdurig proces, waarbij planvorming en realisatie in de tijd soms ver uiteen lagen, is een nieuwe bezinning op de toekomst van Midden-Delfland op gaan gekomen.

Totstandkoming Gebiedsvisie 2025

In een breed gedragen proces, waarbij naast overheden veel van de particulier actoren een rol speelden, is een nieuwe Gebiedsvisie Midden-Delfland 2025 opgesteld. Naast een aantal uitgangspunten en doelstellingen voor de toekomstige ontwikkeling van Midden-Delfland, bevat dit document ook de bijdragen die de maatschappelijke partijen, profit en non profit, aan de realisatie willen bijdragen.

De ondernemersorganisaties uit de drie kernen en het buitengebied van Midden-Delfland gaven daarbij aan dat ze met hun leden actief wilden werken aan de concrete invulling van de gebiedsvisie op basis van de eigen visie en taak. Bovendien gaven ze aan samen met o.a. de Rabobank een 'ontwikkelingsfonds' voor Midden-Delfland op te willen zetten. Ook de Midden-Delfland Vereniging en de Stichting Midden-Delfland is Mensenwerk gaven aan actief de verdere ontwikkeling en de implementatie van de gebiedsvisie te willen steunen.

Nader onderzoek Gebiedseconomie

In het voorjaar van 2007 startte de gemeente Midden-Delfland met steun van de provincie Zuid-Holland een onderzoek naar de Gebiedseconomie van Midden-Delfland. Via de klankbordgroep namen o.a. de ondernemersorganisaties en de Midden-Delfland Vereniging deel aan het onderzoek en de bespreking van de uitkomsten.

Dit onderzoek (zie de bijlage) kwam tot een aantal conclusies die betrekking hebben op het ondernemen in dit bijzondere gebied:

- het open cultuurlandschap moet worden gehandhaafd;
- voor de verschillende deelgebieden – recreatieve randen, agrarische hart en de drie grote kernen van Midden-Delfland – moeten verschillende ontwikkelingsstrategieën komen;
- basis voor een gezond ondernemersklimaat is een goede en open samenwerking met de regio, waarbij Midden-Delfland de 'tuin' van de omliggende steden vormt;
- de gebiedseconomie zal ten dienste moeten blijven van deze groene functie;

- het versterken van de agrarische sector (de veehouderij), vooral in het middengebied is de eerste opgave;
- daarnaast kunnen passende economische functies en activiteiten aan het gebied worden toegevoegd, aan de randen en bij de dorpskernen;
- nieuwe recreatieve verbindingen en attractiepunten moeten meer stedelingen naar Midden-Delfland krijgen;
- ook allerlei niet storende ´verbredende` activiteiten in het agrarisch deel van Midden-Delfland zijn mogelijk (zorg, leisure-concepten, diensten);
- het is belangrijk dat er vanuit Midden-Delfland gewerkt wordt aan allerlei nieuwe allianties met de stedelijke omgeving, om plannen en markten te ontwikkelen;
- een gebiedsfonds zou ondernemers moeten stimuleren om (kleinschalige) initiatieven te nemen en hen zo mogelijk zelfs op weg te kunnen helpen met leningen of voorfinancieringen.

Het rapport over de gebiedseconomie heeft alleen in algemene zin mechanismen aangereikt om tot realisatie van deze voornemens te komen (op andere terreinen zoals rond een beheergrondbank en het beheer van Midden-Delfland wordt al wel gewerkt aan de realisatie).

In een vervolgoverleg hebben in de zomer van 2007 een zestal ondernemers- en streekorganisaties de handen ineen geslagen om de aanbevolen activiteiten gezamenlijk en in goed overleg met de gemeente Midden-Delfland en financiers nader uit te werken. Zij hadden voor deze brede samenwerking de volgende motieven:

- het is belangrijk samen te werken aan meer slagkracht voor nieuwe ondernemers en ondernemende mensen. Wat individuele ondernemers niet kunnen, kan een samenwerkingsverband wel!
- het zijn de particuliere ondernemers die een groot deel van de plannen en ideeën uit de Gebiedsvisie zullen moeten realiseren
- daarbij is het belangrijk om ook de samenhang van de activiteiten te bevorderen
- het is noodzakelijk om een actief beleid te ontwikkelen om de knelpunten voor oude en nieuwe ondernemers in Midden-Delfland te bestrijden om daardoor meer vaart in de realisatie van de Gebiedsvisie te krijgen
- belangrijk is dat er steun komt voor de conversie van de ´oude` economische activiteiten in Midden-Delfland naar de ´nieuwe` die nodig zijn in het kader van de Gebiedsvisie.
- in een brede samenwerking is het mogelijk veel pro actiever met de rol van de particuliere initiatieven om te gaan.

b. De huidige werkwijze van de Stichting

Als instrument voor de uitwerking van de voornemens en de aanbevelingen uit de Gebiedsvisie Midden-Delfland en het rapport Gebiedseconomie Midden-Delfland hebben zes organisaties de krachten gebundeld in een speciale Stichting *Groen Goud*

De partnerorganisaties van de Stichting *Groen Goud* zijn:

- de Vereniging van Maastrandse Ondernemers
- Ondernemersvereniging Schipluiden/Den Hoorn (MKB)
- LTO Delflands Groen
- de Midden-Delfland Vereniging
- de Stichting Midden-Delfland is Mensenwerk
- en de Agrarische Natuurvereniging Vockestaert

Voor een korte omschrijving van de doelen en werkzaamheden van deze organisaties zie de bijlage.

Door een aanpak voor de Stichting te kiezen waarbij ondernemers en streekorganisaties samenwerken kan synergie ontstaan en komen de kennis van het ondernemen en de inhoudelijke kennis van de streek samen in één proces. De Stichting betreft de partnerorganisaties bij de algemene planvorming en ondersteunt omgekeerd de partners bij het realiseren van hun initiatieven of die van hun leden.

Deze Stichting heeft zich voor zijn missie en doelstellingen gerelateerd aan de aanbevelingen uit het rapport gebiedseconomie:

1. De markt die samenhangt met de gebiedsvisie 2025 inzichtelijk en toegankelijk maken
2. Nieuwe passende initiatieven (doen) ontwikkelen en ondersteunen
3. Investeren en werken aan de opzet van een speciaal instrument daarvoor

De toespitsingen van de activiteiten zijn vergelijkbaar met die uit het rapport gebiedseconomie: *Versterking agrarisch sector, o.a. dmv versterking reguliere landbouw (binnen de kaders van de gebiedsvisie) en verbreding / transformatie van veehouderijbedrijven (inclusief toelevering) Ontwikkeling toerisme en recreatie in geheel Midden-Delfland Nieuwe vormen van dienstverlening in bestaande boerderijen/gebouwen , Productie van natuur- en landschapswaarden door agrarische en niet agrarische ondernemers*

De Stichting en zijn partners werken nu vooral concreet aan:

- passende economische activiteiten, waarbinnen economisch belang en streekbelang samengaan. De resultaten van het rapport over de gebiedseconomie zijn daarbij startpunt.
- nieuwe activiteiten op het gebied van toerisme, recreatie en leisure, in samenhang met de omliggende gebieden. Daarvoor moet een speciaal ´relatiebeleid` worden ontwikkeld (met actieve inzet van ondernemers, ondersteuners van de streek en een herkenbare ´ambassadeur` voor Midden-Delfland).
- het opzetten van een investeringsinstrument voor ondernemers in Midden-Delfland die willen inspelen op de kansen die de gebiedsvisie biedt en ook voor nieuwe ondernemers die nieuwe mogelijkheden in Midden-Delfland zien ontstaan.
- een proces van ontwikkelen van kennis en knowhow, leren van anderen en het zelf ontwikkelen van ´best practices` en het overdragen van de kennis aan ondernemende mensen in Midden-Delfland.

De Stichting **Groen Goud** heeft aangegeven in de eerste periode de prioriteit te geven aan het ontwikkelen van een strategie voor het buitengebied van Midden-Delfland. Daarbij worden zoals gezegd verbanden gezocht met het omliggende stedelijk gebied.

De zes partners van de Stichting **Groen Goud** hebben ervoor gekozen om een doelgerichte en weinig bureaucratische structuur voor hun samenwerking te kiezen. Een klein Stichtingsbestuur van drie leden, één lid uit de ondernemersorganisatie, één lid uit de streekorganisaties en een onafhankelijke voorzitter, stuurt de Stichting aan en wordt ondersteund door een staf en een Raad van Toezicht waarin alle partnerorganisaties zijn vertegenwoordigd. De staf bestaat tenminste uit een directeur/streekmanager met een secretariële ondersteuning en werkt nauw samen met de partnerorganisaties. In het eerste jaar zal de structuur worden uitgebouwd en gewerkt worden aan een meer duurzame financiering ervan. De streekmanager ontwikkelt verder diverse projecten op het gebied van samenwerking met de overheid (één loket, stroomlijning procedures), ondersteuning en kennisbevordering van ondernemers en steun bij de conversie van oude naar nieuwe ondernemingen (gebouwen, kennisontwikkeling etc.). Belangrijk is dat de Stichting, met name de streekmanager, als een ´gebiedsloket` steeds direct aanspreekbaar is voor mensen die

willen ondernemen in Midden-Delfland.

De nieuwe plannen zijn afgestemd met de gemeente Midden-Delfland en enkele private partijen zoals de Rabobank. Deze hebben steun gegeven en financiële middelen toegezegd. Ook de Kamer van Koophandel (Naaldwijk) steunt actief met adviezen en promotie de activiteiten van de Stichting.

In de uitvoering van de werkzaamheden zullen op werkniveau verbindingen worden gelegd met het Recreatieschap (Promotieplatform Midden-Delfland) en andere relevante partijen (VVV's etc.). Deze relaties bestaan overigens op dit moment al via de partnerorganisaties.

Primaire doelgroep van de activiteiten wordt gevormd door de vernieuwende of startende ondernemers van Midden-Delfland. Daarmee wordt ook voor Midden-Delfland als geheel het economisch draagvlak vergroot. De activiteiten zullen passen binnen de relevante beleidsdocumenten zoals de breed gedragen Gebiedsvisie Midden-Delfland 2025, het onderzoek Gebiedseconomie Midden-Delfland van Bureau Buiten i.o.v. de gemeente Midden-Delfland en de nota Levend Landschap van de provincie Zuid-Holland (2007).

Het project zal medio 2008 aanvangen met concrete werkzaamheden en de komende jaren de verdere mee uitwerking van de beleidsvoornemens en beleidsplannen voor Midden-Delfland vormgeven. De aanvraag tot steun bij de provincie Zuid-Holland loopt tot 2013.

Bijlage : Profielen van de partnerorganisaties

1. Vereniging Maaslandse Ondernemers

Als reactie op planologische ontwikkelingen en andere infrastructurele en bestuurlijke zaken op zowel Maaslands als Westlands grondgebied, is in het najaar van 1988 de Vereniging Maaslandse Ondernemers opgericht. De vereniging heeft als doel de gemeenschappelijke economische en sociale belangen van alle aan Maasland verbonden ondernemers, welke niet werkzaam zijn in de agrarische sector, te behartigen en te bevorderen.

De VMO onderhoudt op regelmatige basis contacten met de Gemeente Midden-Delfland en andere overheden en instellingen om zodoende de gezamenlijke ledenbelangen te presenteren en (indien nodig) te verbeteren. Onderwerpen die tijdens deze vergaderingen aan de orde komen zijn: ontwikkelingen van het Maaslandse bedrijfsleven, inrichting van bedrijfsterreinen, verkeer- en milieutechnische zaken, veiligheidsaspecten etc.

Hierbij werkt de VMO nauw samen met de ondernemersorganisaties uit Schipluiden en Den Hoorn alsmede met de agrarische belangenbehartigers. Voorts participeert de VMO in de Groep Dorpskern Maasland, waarin op pragmatische en doelgerichte wijze getracht wordt de dorpskern levend en actief te houden.

Ten behoeve van de regionale en landelijke belangenbehartiging heeft de VMO zich aangesloten bij VNO-NCW Westland-Delfland en biedt de mogelijkheid voor leden zich bij VNO-NCW aan te sluiten.

De VMO vertegenwoordigt ruim 80 ondernemers.

Zie voor nadere informatie: www.vmomaasland.nl

2. Ondernemersvereniging Schipluiden-Den Hoorn

De ondernemersvereniging MKB afdeling Schipluiden – Den Hoorn behartigt de belangen van de ondernemers in de kernen en omliggend gebied. De vereniging legt contacten met het gemeentebestuur, geeft commentaar en reacties op plannen op het gebied van de ruimtelijke ordening en ontwikkelt zonodig zelf alternatieve ideeën voor dit deel van Midden-Delfland. Hierbij werkt de ondernemersvereniging nauw samen met de ondernemersvereniging Maasland. In 2005 nam de Ondernemersvereniging Schipluiden – Den Hoorn actief mee aan het opstellen van de Gebiedsvisie 2025.

3. LTO Delflands Groen

LTO Delflands Groen (LTO DG) behartigt de belangen van 80 actieve fulltime agrarische ondernemers en 30 deeltijd agrarische ondernemers in Midden-Delfland. Samen beheren en bewerken deze ondernemers 4000 ha groen landschap. LTO Delflands Groen is een vereniging en is onderdeel van LTO Noord.

In de afgelopen jaren heeft LTO DG actief geparticipeerd in de ontwikkeling van de Gebiedsvisie voor Midden-Delfland en vele andere plannen, met grote aandacht voor de positie van de agrarische ondernemers (vooral veehouders) en hun bijdrage aan een duurzaam groen landschap. LTO DG heeft de oprichting van de ANV Vockestaert ondersteund en neemt deel in werkgroepen van Vockestaert. Op dit moment werkt LTO DG mee aan het

Landschapsontwikkelingsplan voor Midden-Delfland en de voorbereidingen voor een Beheergrondbank.

4. Midden-Delfland Vereniging

De Midden-Delfland Vereniging bestaat sinds 1977 en heeft ruim 2300 leden.

De belangrijkste doelstellingen **van de Midden-Delfland Vereniging zijn:**

- groen en open houden van het Midden-Delfland gebied
- bewaken van het unieke landschap en de natuur
- ondersteuning bieden aan de veehouderij
- bevorderen van verantwoorde 'stille' recreatie
- dichterbij elkaar brengen van stad en platteland

Deze doelstellingen willen wij bereiken door:

- *informatie te verstrekken* over de schoonheid, bijzonderheden en ontwikkelingen in het Midden-Delflandgebied
- *initiatieven te bevorderen* en organisaties te steunen die bijdragen aan een evenwichtige ontwikkeling van Midden-Delfland
- *actief mee te denken* over ruimtelijke planning en landschapsbeheer van het Midden-Delflandgebied en zinvolle bijdragen te leveren aan politiek en overheid

De Midden-Delfland Vereniging wil betrokken zijn en blijven bij alles wat zich in dit gebied afspeelt. Tot nu toe gold dit vooral bij het maken en uitvoeren van plannen. Nu en in de toekomst geldt dit ook voor de bestuurlijke vernieuwing, voor de planontwikkeling en maatregelen om de bufferzone in stand te houden. De Midden-Delfland Vereniging volgt de ontwikkelingen kritisch en neemt initiatieven voor verbeteringen, indien mogelijk samen met anderen. Het geven van informatie over alles wat interessant is in en rond Midden-Delfland rekent de vereniging ook tot haar taak. De Midden-Delfkrant die viermaal per jaar verschijnt, is daarvoor een belangrijk platform. In dit tijdschrift staan artikelen over actuele ontwikkelingen, maar ook over natuur, recreatiemogelijkheden en historie. Door lezingen, dia/video presentaties en een jaarlijkse excursie worden de leden over het gebied geïnformeerd. De vereniging geeft acte de presence bij allerlei manifestaties in de regio. Zie verder ook www.middendelflandvereniging.nl

5. Stichting Midden-Delfland is Mensenwerk

Doel van de Stichting Midden-Delfland is Mensenwerk is het slaan van een brug tussen de ruimtelijke identiteit van Midden-Delfland en de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van het cultureel erfgoed. De stichting richt zich op ontwikkelingen in de nabije toekomst waarbij de identiteit en kwaliteit van het culturele erfgoed steeds als vertrekpunt fungeert.

De Stichting Midden-Delfland is Mensenwerk wil een systematische en professionele inbreng leveren in het debat over de toekomst van het gebied.

Naast de melkveehouderij, de recreatie, de natuur en het milieu zal thans (in navolging van de aanpak bij het eerdere herinrichtingbeleid) ook de cultuurhistorie op gelijkwaardig niveau vertrekpunt (of basis) kunnen zijn, waarbij een innovatieve aanpak wordt nagestreefd.

De stichting wil in haar streven samenwerken met de betrokken gemeenten (met een versterkt monumenten- en ruimtelijk beleid), met de provincie (IODS, project Groenblauwe Slinger en Cultuurhistorische Hoofdstructuur), met de rijksoverheid (Midden-Delfland is opgenomen in de cultuurhistorische beleidsnota Belvedere) en met lokale organisaties die hun activiteiten op Midden-Delfland richten. De plannen van overheden en van anderen zullen worden aangegrepen als aanleiding en kans om plannen te realiseren.

6. Agrarische Natuurvereniging Vockestaert

De vereniging, met als basis agrarisch natuurbeheer, bestaat sinds 1998 en heeft agrarische leden en burgerleden. Bescherming van het open karakter en de natuurwaarden op basis van een duurzame, economisch gezonde landbouw, dat is waar Vockestaert voor staat. Dan kan het agrarisch gebied aantrekkelijk blijven voor zowel de plaatselijke bevolking als de recreant. Daarbij moet verstoring of schade aan natuur, landschap of landbouw worden voorkomen. Hierover is in aparte rubrieken op de website van de vereniging meer informatie te vinden. Met agrarische ondernemers worden prestatieafspraken gemaakt over natuur en landschapsbeheer. De financiering van deze afspraken (het 'puntensysteem') vindt plaats met behulp van het Groenfonds Midden-Delfland. Het werk van de vereniging heeft zich in de loop der tijd verbreed door met o.a. de gemeente Delft, het Recreatieschap en het Hoogheemraadschap samen te werken aan projecten gericht op milieu en educatie. Zie verder ook www.vockestaert.nl